Ч. 44 (12.993). Львів, неділя 28. лютого 1932. Poсztowa opłata zapłacona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 14·00 „
Піврічно 26·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 6 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Що криється за новою реформою шкільництва в Польщі?

(Стаття з педагогічних кол.)

У нових шкільних законах для міністра освіти застережено багато справ до вирішення по його вподобі (на 59 арт. законопроєкту аж 34 артикули може міністр довільно зміняти), наслідком чого вводиться небажаний чинник довільности, який переважно буде залежати не від педагогічних тільки від політичних моментів. Це відіб'ється головно на житті непольських народностей.

Закон передбачує поширення шкільного обовязку майже від 3. року життя до 18. Формально мова там про час від 7. до 18. р. життя. Але тому, що новий закон передбачує семинарії для учительок діточих садків, ми можемо сказати, що держава хоче в дійсности виховання таки від 3. року життя до 18.

Чому не передбачене втягання дітвори від 3. до 7. року життя для виховання? Тому, що вчені приходять до переконання, що це чи не найважніші літа життя у підсвідомому формуванні характеру. Що в тім віці западе на дно душі, те звичайно залишує незатерті сліди на ціле життя. Такого погляду є славний віденський психольоґ і педагоґ д-р Альфред Адлер, а також і багато інших поважних світових психольоґів. Отже держава хоче формувати душу людини, починаючи навіть від несвідомих її початків.

Треба собі пригадати, що мадяри вели перед війною численні діточі садки, хоч і не все під тією назвою, на Закарпатській Україні. В наслідок цього винародовлення українців поступало там в останніх літах перед війною великанським кроком. І хто знає, до чого булоб дійшло, якщо того процесу булаб не перервала світова війна. У нас наглядним прикладом винародовлювання можуть стати польські захоронки і взагалі ріжні „шпедшколя“ по наших містах.

Польща тут не оригінальна: вона бере приклад з Америки, яка хоче ріжні народи стопити в один т. зв. американський нарід. Отже національна нівеляція на овиді! Пригадайте собі слова Станислава Ґрабського, що до 25 літ не стане українців у Східній Галичині, а будете мати поняття про розміри апетитів. Зрештою Ґрабський в „Курєрі Львовскім“ з 20. лютого 1932 р. признав отверто, що теперішній проєкт закону, це властиво його проєкт з 1925 р. з деякими модифікаціями.

Втягнення молоді в орбіту державного образування до 18. р. життя є більше зрозуміле загалові, ніж попередні справи. Держава хоче за всяку ціну в цілости опанувати душу громадянина. Тут будуть мати поле до попису „стшелецке орґанізаціє“, „орґанізації Т. Ш. Л. і т. п. Досвід, вібраний в Америці і Англії доказує, що молодь понижче 14 року життя на загал є мало доступна патріотизмові та що найліпше надаються до витворювання патріотичних почувань вищі роки: тому держава поширює шкільний обовязок до 18. року життя. Молодь після 14. року життя є звичайно опозиційна: проти всіх. Держава хоче повести її в бажаному для себе напрямку. Маючи правні підстави в шкільнім обовязку до 18 року життя держава може паралізувати інші впливи, а в кожному випадку буде перешкаджати орґанізуванню молоді в цьому віці у відповідних українських установах, чи це буде „Луг“, „Сокіл“, „Пласт“ чи інші подібні орґанізації.

Вище і краще образований народній учитель, як це по думці нового закону повинно статися, зможе краще виконати бажання польських імперіялістів. Врешті читачі півмісячника „Рідна Школа“ могли вичитати в статті п. Ясінчука (ч. 2. з 15. січня 1932.) перспективи майбутнього у нас з його обсервації на американському ґрунті; він каже, що вище освічені учителі легше переводять денаціоналізацію, ніж учителі з нижчою освітою.

Замітне, що для кандидатів на народніх учителів у ліцеях є „з правила передбачені“ інтернати для позамісцевих. Отже кандидатові мають час літами добре приглянутися, заки його управнять вчити. Цікаве, що міністр освіти має творити ріжні полоси в державі під оглядом речинців відвідування школи: в одних можна буде скорочувати обовязкові літа в інших продовжувати.

В законі цікаво підкреслене суспільно-горожанське образування, яке буде змушений відбути кожний будучий учитель середніх шкіл. Він буде приневолений виказати, що зуміє виховувати в польському дусі уми всіх вихованців серед національних меншин. Отже держава в новому шкільному законі поставлена понад усе, до того з наміром цілковитої нівеляції інших національностей.

Тепер додайте до літ між 3. і 18. роком ще два роки військової служби між 21. і 23. роком, то будете мати образець тієї дороги виховання, яку кожний горожанин у Польщі має відбути.

Як відіб'ється закон на нашому шкільництві? Всі учительські семинарії втратимо автоматично. Педаґоґічні ліцеї — це нині загадка; але вже тепер можна бути певним, що ті ліцеї будуть з правила польські і будуть вони призначені не для українців. Те саме можна сказати щодо семинарій і ліцеїв для образування учительок для захоронок і для передшкільних установ взагалі. Ґімназії підупадуть, бо 7-ми клясових шкіл по селах нема, а міста вже тепер відмовляються приймати молодь зі села до державних шкіл. Отже не буде доплиunião молоді. Державних українських промислових шкіл досі не було ані одної і зовсім певне не буде й на будуче. Таким чином всі державні школи вищого типу будуть тільки по більших містах — очевидно польські; а й до них доступ для дітвори та молоді українських селянських мас чи української сільської і маломістечкової інтеліґенції буде неможливий.

Одинока на це рада — творення своїх власних приватних українських шкіл всякого типу. В кожному повітовому осередку, в кожному містечку, а також по більших селах повинні повстати 6-клясові приватні школи „Рідної Школи“ як основа і підмурівка для всіх можливих родів дальшої загальної і практичної освіти. Маючи таку основу зможемо вдержати істнуючі українські державні середні школи, зможемо домагатися творення нових загальних і практичних українських державних шкіл, а з другого боку зможемо творити такі приватні українські школи вищих типів і заповняти їх молодю з наших приватних всенародніх шкіл.

Щоби це осягнути, щоби можна з успіхом протиставитися загальній офензиві на наші останні вже позиції, мусимо скоординувати всі сили під один провід — очевидно під провід „Рідної Школи“. Це повинні мати на увазі всі теперішні концесіонарі українських приватних шкіл, а місцеві діячі і орґанізації по повітах повинні вже тепер у порозумінні з Головною Управою „Рідної Школи“ підготовляти ґрунт під приватні українські школи, підшукувати відповідні домівки та завдалегідь подбати про матеріяльне забезпечення. Для цієї справи треба освідомити й приєднати широкі українські маси і всі українські освітні й економічні установи.

Як ведуть пропаґанду.

Спеціяльне число найбільшого французького щоденника про Польщу.

20. лютого ц. р. передплатники найбільшої та найвпливовішої французької ґазети „Тан“ одержали спеціяльне число, присвячене Польщі. Залишаючи на боці політичний характер самого цього факту (вперше після відбудови Польщі) ну, й чималі кошти, витрачені на таке число (загально відомо, що такі видання оплачені), можемо сміло назвати це число знаменитим і ось чому: число, прикрашене малюнками, мапами й діяґрамами, має 20 стор. дрібним друком великого формату, а проте ані разу, чуєте, ані разу, там не згадано навіть слова „Україна“, хоч є там сила статтей, що торкаються наших земель. Але мешканці цих земель так ніби всі вимерли.

Це знамените число варт заховати в укр. музеях на памятку, як франц. опінію інформує найбільший часопис про становище своєї союзниці. І це число варт покласти в музеях поруч із такими-ж числами передвоєнними інформаціями про царську Росію.

Л. І.

З життя українців на Буковині.

ПЕРЕМОГА УКРАЇНЦІВ ПРИ ЕПАРХІЯЛЬНИХ ВИБОРАХ.

В половині лютого ц. р. відбулися на Буковині вибори світських членів до епархіяльної ради. З українських кандидатів вибрані: Микола Гарас і Гриць Ільчук у вашківській окрузі, д-р Іван Шпанюк і Дмитро Білак у вижницькій окрузі, д-р Орест Шкраба і Теодор Болнар у кіцманській окрузі, д-р Д. Княгиницький і Ем. Бурик у заставнецькій окрузі та кандидати Купчанко, Руснак і Данилюк у черновецькій окрузі. Крім того вибраний один українець у сторожинецькій окрузі.

1000-е ЧИСЛО „ЧАСУ“.

Серед буковинських українців іде жива акція для якнайкращого матеріяльного забезпечення щоденника „Час“. З приводу 1000-ого числа „Часу“, яке вийшло з датою 27. лютого ц. р., багато читачів та прихильників одинокого українського щоденника в Румунії зобовязалися заплатити всю передплату, приєднати одного нового передплатника і зложити поважну квоту на пресовий фонд „Часу“. І дійсно поважна скількість читачів „Часу“ вирівнала з приводу ювилею „Часу“ всі свої залеглости та приєднала йому багато нових абонентів. Бажаємо братньому орґанові, що працює в не менше важких умовинах, як і ми, якнайкращого дальшого розвитку!

Ширіть наш часопис!

Присуд на Ів. Мицика затверджений.

Перед Найвищим Судом у Варшаві відбулася 25. ц. м. касаційна розправа проти Івана Мицика, засудженого на 15 літ вязниці за вбивство під закидом провокації пок. Евгена Бережницького в червні м. р. Розправою проводив судда Анґерман, обвинувачення підтримував прокуратор Блонський, боронив адв. д-р Ст. Біляк.

Найвищий Суд затвердив львівський присуд

Новий закон про збори.

Що треба тямити всім, хто організує та скликує якінебудь збори?

Пізним вечором в дні 23. лютого ц. р. санаційна більшість переголосувала у соймі в другому і третьому читанні новий закон про збори. Характер цього закону наскрізь поліційний. Скликання і спокійне переведення кожних зборів залежне у ще більшій мірі від доброї волі й охоти адміністраційної влади. Свобода слова буде лише фікцією, бо нові статті закону 9, 14, 16 і т. д. дають змогу представникові влади не дозволити на збори чи скликані збори розвязати, коли на його думку буде „небезпека для публичного спокою, безпеки або порядку". Новий закон уважає зборами „у замкненій домівці" тільки збори у будинку разом з огородженою площею, яка творить з будинком замкнену цілість. Це надзвичайно утруднює всякі сільські збори, бо дотепер за „замкнений льокаль" (домівку) уважали кожну огороджену площу, також і без будинку. І якраз на таких замкнених площах десь за будинками, або на громадськім ґрунті відбувались досі дуже часто збори. Про характер нового закону свідчить найкраще обставина, що всякі поправки, зголошені послами д-ром Загайкевичем і С. Кузиком, як представниками Українського Клюбу, а також всякі поправки інших опозиційних клюбів були бебецькою більшістю на Адміністраційній Комісії і на пленумі сойму відкинені. Відкинено всякі поправки, яких цілю було означити і спрецизувати докладно причини, через які влада мала право збори заборонити, або їх розвязати.

Зокрема надзвичайно болюче торкається нас нова постанова арт. 8., яка каже, що повідомлення про збори, чи подання на дозвіл на збори мусить м. ін. обіймати „назву мови чи мов нарад, якщо наради мають бути ведені у недержавній мові". Проти цієї постанови звели наші посли завзяту боротьбу на комісії і на пленумі сойму дня 23. ц. м. Виказуючи недоцільність цієї постанови з погляду дійсної практики і несправедливість цієї постанови, українські посли домагались у першій мірі скреслити цю постанову. Коли це внесення перепало, Український Клюб зголосив поправку слідуючого змісту: „Крім того в межах законів про мову з дня. 31. VII. 1924. р. не можна заборонити промовляти на зборах в мові, яку допускають ці закони на дотичних землях у судах, прокураторських і адміністраційних установах, хочаб у зголошенню зборів не зазначено, що ці мови будуть уживані". Ця поправка теж не сподобалась!..

Так отже почавши від дня оголошення цього закону *мусимо вважати на те, щоби у всяких повідомленнях і зголошеннях про збори подавати виразно, що наради будуть ведені в українській мові.*

При цім треба мати на увазі таке:

Про скликання прилюдних зборів у домівці владу треба повідомити на письмі в той спосіб, щоби влада одержала повідомлення бодай на 2 дні перед зборами. Цією владою є староство, а коли збори мають відбутися поза осідком староства, можна таке зголошення подати за посередництвом найблизшого постерунку державної поліції. На скликання зборів під голим небом треба мати дозвіл дотичного староства, до якого треба зголосити просьбу на 3 дні наперед. В обох випадках повідомлення чи заява на дозвіл має обіймати а) імя, назвище й адресу скликуючого збори, б) докладне вказання місця і часу, коли збори мають розпочатися, ц) ціль і програма зборів, д) названня мови чи мов нарад, коли наради мають бути ведені в мові недержавній, себто в непольській.

Про всякі надужиття, та зокрема про недопущення промовляти в українській мові треба з докладним описом факту повідомляти Народню Канцелярію у Львові і Український Соймовий Клюб у Варшаві.

Пос. д-р В. Загайкевич.

Дивізія емігрантів.

МОСКВА, 26. II. ПАТ. Тутешня преса повідомляє, що б. царський ген. Космін у порозумінні з японським штабом організує біля Мукдену дивізію білогвардійців задля диверсій в Приморщині та Забайкалі.

—o—

Чехословаччина постачає Японії зброю.

СТАМБУЛ, 26. II. Прив. тел. Преса поміщує повідомлення з Софії про безперервну доставу зброї до Японії з воєнних фабрик Шкоди в Чехословаччині. Зброю перевозять Дунаєм до Констанци, а там вантажать на англійські, румунські та грецькі пароплави, які проїздять через Босфор і везуть її до Японії. Турецька преса невдоволена, що кораблі зі зброєю переливають через Босфор.

Війна на Далекім Сході і світова кріза.

Ми вже згадували на сторінках „Діла", що в результаті японських мілітарних операцій на терені Манджурії і Шангаю появилися перші поважні замовлення на воєнні достави, які можуть оживити частинно деякі промисли в европейських державах і в Америці. Оптимісти добачують у тому корисний обяв і оподіються навіть, що запотребування Японії та Китаю на всяке приладдя для взаїмної кріваво́ї розправи буде таке велике, що заломить взагалі світову крізу і започаткує „просперіті" в міжнародньому господарстві.

Очевидно — ці сподівання йдуть за далеко. Покищо зросли в курсі акції деяких „ущасливлених" замовленнями хемічних, металюргічних, нафтових і ін. підприємств включно до Суезького Каналу, де передбачують оживлену плавбу на довший протяг часу.

Найцікавіше те, що підприємці немов би соромляться тих замовлень і вістки, які про ці замовлення появляються в пресі, походять звичайно з чужих джерел і є обставлені всякими застереженнями. Так нпр. про те, що польський металюргічний промисл на Гор. Шлеську отримав замовлення від Японії на 3 міліони долярів, довідуємося від радянської аґенції Тасс, а про китайські та японські замовлення в Лодзі сповіщає нас французький фінансовий журнал (Л Інформ. Фінансіер). Нелеґальний характер японсько-китайської війни, невиразна роля Ліґи Націй, загадочні настрої в совітах і в англьо-саських сестер, натяки на ізоляцію — все те мабуть страшить бізнесменів на обох півкулях, і вони стараються ховати кінці у воду.

В. Н.

—o—

Сецесія соймової опозиції й Український Клюб.

Заява пос. д-ра В. Загайкевича у звязку з демонстрацією цілої опозиції проти маршала сойму Світальського.

В дні 22. лютого ціла польська й непольська опозиція — отже клюби НД, ХД, НПР, Хлопський Клюб, ППС, українці, білорусини, німці й жиди — вийшла зі салі засідань сойму, протестуючи проти тенденційної і односторонної поведінки маршала сойму Світальського, який „взиває до порядку" й карає опозиційних послів за кожний оклик та потурає авантюрам послів ББ. На салі остав з опозиційних послів лише посол д-р В. Загайкевич, який склав слідуючу заяву:

Високий сойме! Український Клюб записався до голосу так у найближчій справі виборчих зловживань як також у двох слідуючих справах, а саме у справі наслідків т. зв. „пацифікації" і в справі внесення на скасування наглих судів. Записався до голосу Український Клюб тим більше, що перші дві справи

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. ЛЮТОГО 1932.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Ідея в літературнім творі.

Зміняються мистецькі форми, кожна доба приносить нові суспільні ідеї, одночасно чуємо, як і чули сучасники минулих століть, думку фільософів і знавців мистецтва, що форма справжніх творів не старіється і що ідеї вживлені в них трівають вічно.

Живемо в добі, коли з новим завзяттям почався довкола мистецтва бій за його зміст. Сучасна естетика пробує poладнати дилему ідеї та форми в творі мистецтва, так само як психольогія та фільософія дилему душі та тіла. Вона немов-то рішена, розяснена, а проте хто зна, чи саме до неї не найкраще завернути в такім середовищі як наше.

Маємо проти себе від 30 літ два головні табори: звеличників чистої краси, тих, які кажуть, що вартість твору залежить виключно від того: як він щось змальовує і з другого боку оборонців ріжних суспільних, моральних чи релігійних ідеольогій, які привязують до твору вагу, залежно від того, що автор ним проголошує.

Передовсім зясуймо значіння обох термінів: ідеї та форми, які можуть бути дуже ріжні і які саме ріжницями своїх значінь доводять до перших непорозумінь, основних для всієї дальшої дискусії.

„Ідеєю" називаємо в першій мірі „провідну думку" твору, те абстрактне поняття, яке спонукало автора до нього, пронизувало твір або нависало над ним; ідея — плід наскрізь інтелектуальний і не може бути переданий у ніякій змисловій формі. Надаємо їй тут якнайширше значіння, отже також волевого наміру і наскрізь умового та індивідуального уявління, протилежного почуванню. Байдуже для нас у данім випадку чи є змога у кожнім поодинокім випадку зясувати, яка справжня ідея твору, задумана автором чи переведена в ньому; критики та читачі можуть її розуміти ріжно, навіть не погоджуючись з автором щодо неї; вона саме тому й „ідея", що невпіймана в ніякій конкретній формі; вона та узагальнена думка, яку творить собі уява читача-критика під впливом цілої низки конкретних образів змальованих мистцем у своєму творі.

„Ідею" часто заступають терміном „зміст" і з цього виринає перша плутанина тому, що „зміст" твору незвичайно важко відмежувати від його „форми", чогось зовсім протилежного. Ліпс у своїй „Естетиці" розяснює це непорозуміння. Коли „змістом" твору називаємо те, що в ньому „находиться", „лежить на його дні", „те, що в ньому притаєне", тоді він доступний для нас тільки завдяки тому, як він висловлений, себто завдяки своїй формі; тоді між цими двома поняттями нема ніякої ріжниці. З менту, коли зміняємо хоча би якнайменше „форму" твору (нпр. з оди робимо сонет або з повісті оповідання) зміняємо одночасно його „зміст". „Зміст" якогось твору не можемо уявити собі, не бачучи одночасно форми, в якій він міг би бути висловлений і навпаки: форма без змісту це хіба чисто зовнішня схема в роді математичного зразка, скільки рядків повинен мати сонет і які рими повинні мати його поодинокі строфи.

Про зміст твору кажуть теж у значінні „теми", „сюжету". Мало хто (за виїмком короткозорих фанатиків і педаґогів) боронитиме погляду, що вартість твору залежить від його „теми", „сюжету". Сам вибір сюжету не каже нічого про те, як він буде оброблений і яку проведе думку. Важко доказувати, що є такі сюжети (теми), які завдяки самим сутнім своїм прикметам стоять вище від інших. Коли автор каже, що пише повість на тему визвольної війни і хоче змалювати геройську жертву молодих патріотів для своєї батьківщини, то як довго його твір неготовий, доти не можемо сказати, чи оброблений сюжет не буде замість певну мимохітною сатирою. Адже дуже часто автор, що пнеться на шпилі патосу та фільософії попадає в банальщину та несвідому гумористику.

Нема добрих, поганих, вищих і нижчих сюжетів, як довго вони не виведені в творі; є хіба сюжети „старі" та „нові" в тім значінні, що вже використані ріжними мистцями або ще свіжі, актуальні; — з усім тим цей факт ні трохи не передрішує питання про вартість твору. Ґеніяльні письменники залюбки користувались чужими, старими сюжетами і саме бульварна нежива літературна продукція найбільше падка на небувалі сензаційні теми.

•

У вчорашнім фейлетоні треба справити друк. помилку: I. шпальта 6-ий рядок „зачиняє" на „затемнює".

найшлися на дневному порядку внаслідок наших власних двох внесень. Всі ці три справи мають для нас першорядне значіння. У справі виборчих зловживань ми хотіли виказати цілу дволичність політики, яка не дозволює розкрити цілий безмір виборчих зловживань, серед яких ББВР добув свої мандати, а права нашого народу зістали знасилувані. Ми хотіли **точними матеріялами** виказати ясно і безспірно, що дійсно **при фактичній співучасті уряду і державних чинників** довершено безлічі зловживань і виборчих фальшівництв.

Однак ситуація, яка сьогодня витворилась, унеможливлює нам виконати цей обовязок та внеможливлює нам взяти участь в дальшій дискусії. Ту ситуацію започаткував сьогодня на самім початку засідання п. маршал через прикликання до дневного порядку з записанням до протоколу посолки Рудницької за лист, який вона переслала п. маршалкові у справі суду чести (в якому п. Світальський назначив суперарбітром відомого „інтерпретатора конституції" Цара — прим. Ред.). Потім витворилась ситуація, що ціла фактична більшість цієї палати, — бо остали тільки ви, панове, з одної одинісінької політичної групи, — що та більшість покинула цю салю, зрозумівши, що є для неї неможливою річчю брати участь у нинішній дебаті. Заявляю в імені Українського Клюбу, що **цілком солідаризуємось з тим кроком усіх опозиційних партій і клюбів.**

Жаль нам, що не можемо в дискусії над згаданими трьома справами виявити цілої дійсної правди, однак маємо свідомість, що і нам не вільно в цій ситуації брати участь у дальших нарадах. На руки п. маршала зголошую внесення, щоби з уваги на ново-витворену ситуацію і на вагу справ, які стоять на дневному порядку, відложив дальшу дискусію до завтрішнього засідання. Український Клюб у дальших нарадах сьогодні участи взяти не може".

— Очевидно, що президії польського сойму, урядові і його парляментарним манекенам абсолютно байдуже, хто „радить" над законопроектами, бо „більшість" вони завжди мають. Тому і в цьому випадку український внесок відкинено.

Дрібні вістки.

Після пятьох місяців відкрили в Берліні біржу вартісних паперів.

Між представниками вищих і нижчих каст Індій прийшло до порозуміння за ціну кількох мандатів для паріїв.

Банк Зединених Держав понизив дисконтову стопу з 3 і пів на 3 проц.

Виконавча рада нової манджурської держави проголосила її офіційну назву: Ман-Чун-Кю з Чан-Чуном — столицею та диктатором (Чін-Чен) б. китайським цісарем Пуї.

Підчас боїв у Шангаї втратили вчора японці 80 вбитих, китайці 300—400.

Китайська влада повідомляє, що 26. ц. м. мають прибути на оборону Шангаю перша та одинацята дивізії.

Премієр Тардіє вернув з Женеви до Парижа.

Англійський парлямент ухвалив 442 голосами проти 62 закон про охоронні мита.

Один контрторпедовець відплив із Голяндських Індій до Шангаю.

Японія призначила нові фонди 22 міл. ен на акцію в Шангаї. Разом із дотеперішними коштами на манджурську та китайську війну видала Японія 98 міл. ен. Аж до часу відвороту японців із Китаю видаватимуть на військо 10 міл. ен місячно.

Китайська перемога.

ШАНГАЙ, 26. II. ПАТ. На основі китайських джерел відомо, що китайці після запеклої боротьби відібрали від японців Міяо-Гон-Чен біля Кіян-Ван. Японці втратили багато вбитих. Японські джерела опрокидують цю вістку.

ПАРИЖ, 26. II. ПАТ. Повідомляють із Нанкіну, що уряд назначить маршала Чан-Кай-Шека керманичем військ, які мали би піти в похід, щоби відобрати Манджурію.

ШАНГАЙ, 26. II. ПАТ. Японські літаки бомбардували сьогодня рано летунську площу в Ган-Чов. Летуни впевняють, що знищили 5 літаків у ганґарах і підстрілили два літаки що прилетіли на оборону.

—o—

З життя української еміґрації.

„Українська Спілка імени Мазепи" (УСІМ) в Празі.

В літі минулого року заснувалася централя „Української Спілки імени Мазепи" в Чернівцях на Буковині, а 28-го січня ц. р. відбулися установчі збори цеї спілки для українців у Чехословаччині. Збори відбулися в „Народній Каварні" у Празі.

Після змістовної промови д-ра В. Королева Старого вибрано президію Зборів. Головою вибрано найстаршого віком, заслуженого громадянина д-ра Д. Кобилянського, на секретаря О. Козловського. Потім прочитано статут „УСІМ", затверджено списи членів-фундаторів та намічено плян роботи. До Управи Товариства одноголосно вибрано таких громадян: головою д-ра В. Королева-Старого, заст. голови д-ра В. Орелецького, секретарем д-ра інж. Х. Кононенкову, скарбником дра В. Наливайка, членами Управи: доцента інж. В. Іваниса та артиста В. Самойловича; заступниками: д-ра Ю Добриловського і доц. Чернявського; ревізорами: лект. В. Приходька та О. Козловського.

Управа „УСІМ" постановила в першу чергу впорядкувати та достойно відсвяткувати 300-ліття народження гетьмана Івана Мазепи, що припадає на день 20-го березня 1932 р. На цей саме день припадає і відкриття Українського Наукового Зїзду в Празі. Робляться заходи, щоб це свято пройшло якнайкраще. Вибрано спеціяльну комісію, яка вже приступила до праці та намітила таку програму свята: панахиду, святочні збори, академія-концерт. Комісії (філії) „УСІМ", розкинені по інших містах Чехії, завізвані також відсвяткувати цей день.

—o—

Б. посол Олександер Вислоцький знову перед судом.

За 10 промов обвинувачений в державній зраді і т. п.

ПЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

СПРАВА БРІДСЬКИХ ПОДІЙ.

Переслухано нових сім свідків задля вияснення подій з приводу свята в Бродах 4. листопада 1928 р. Перші три свідки, покликані обороною, висвітлили моменти, що входять в обсяг акту обвинувачення, так ярко, що дальші зізнання прокураторських свідків вийшли дуже непевно.

Перший зізнавав о. Мик. *Демчинський* парох Бродів. Він був головою комітету, що підготовляв свято, і ходив до староства за дозволом. Цей дозвіл він дістав щойно в день перед самим святом, в полудне. Однак пізним вечором тогож дня староста Уранович змінив своє рішення і повідомив свідка, що процесійний похід до другої церкви не може йти головною вулицею крізь ринок, тільки бічною вулицею. Повідомити про цю зміну не було вже коли і свідок рішив це оголосити на другий день перед самим походом. Та заки ще процесія розвинулася, прийшло до відомого конфлікту з поліцією. Окликів „ганьба поліції" свідок не чув. На цвинтарі чув промову обвинуваченого, який зовсім не підбурював проти нікого.

На питання оборони стверджує, що підчас походу процесія не співала „Не пора", тільки чисто релігійні пісні. Зазначує, що завинив тут найбільше староста, який зміною свого рішення спричинив баламуцтво з дальшими наслідками.

Свід о. Василь *Рудко*, парох Дубя, брав участь у святі, яке описує згідно з іншими свідками українцями. На запит обвинуваченого стверджує додатково, що шподовнік Хмельовський написав неправду у своїм донесенні, будьто би обвинувачений на вічу в Бродах задля підбурення проти влади сказав, що підчас виборів у Дубю поллялася українська кров, бо такої події ніколи в Дубю не було і свідок, будучи на цьому вічу, був би з місця це спростував.

Свід. Мик. *Павлюк*, люстратор кооператив у Брідщині, був членом комітету, що робив свято, і командантом лугового відділу, що брав участь у поході. Про волю старости, щоби процесія йшла бічною вулицею, ніхто не знав. Окликів „ганьба поліції" він не чув. Коли пос. В. почав промовляти на цвинтарі і виголосив перші слова „Український народе", роздався голос переодітого постерункового Павляка: „Проше зейсьць з трибуни! Цо пан за єден?" Промовець відповів, що він посол і за хвилину говорив дальше. Але зпоміж публики впали голоси: „Винести його!" Нарід обступив густою лавою Павляка, виніс його на руках і посадив під цвинтарним парканом. (Сміх).

Предсідник: Він тут уже зізнавав і не казав, що його винесли, тільки він сам вийшов.

Свід.: (Іронічно усміхаючись): Нехай йому буде і так! (На салі сміх).

На допити оборони свідок стверджує, що промовляв ще якийсь молодик у студентській шапці і то дуже революційно. Нарід зміркував відразу, що це провокатор. Вечором він прийшов навіть в домівку комітету, хоч ніхто його не знав. Представився як студент краківського університету. Комітет передав його в руки поліції, але вона пустила його на волю.

Обвинувачений: Чи ви знаєте, що той студент конферував опісля з шподовніком Хмельовським?

Свід.: Не знаю, але факт, що ми його випросили.

Зізнання цього свідка зробили в салі помітне враження.

Свід. Мечислав *Урановин*, повітовий староста не ставився і предсідник відчитав його зізнання в слідстві. Пояснює справу заборони походу крізь ринок.

Свідок Кароль *Адамський*, референдар староства каже, що староство не хотіло допустити до політичної маніфестації, бо була заповіджена участь Лугів.

На допити оборони, чому не арештовано провокатора, дає неясну відповідь.

Так само не вияснює цієї справи свід. Евст. *Топольницький*, повітовий командант поліції.

Свід Брон. *Твардовський*, постерунковий, зізнавав у слідстві, що пос. В. кричав „ганьба поліції", а тепер цього не знає.

ВІЧЕ В БОЛОТНІ.

Пять свідків зізнавало в справі віча в Болотні пов. Перемишляни, яке скликав пос. В. 30. вересня 1928 р. задля посольського звіту на подвірю місцевого пароха.

Свід. Франц. *Сікорський*, постерунковий, довідавшись про це, прийшов туди з війтом Мельником і заборонив віче, тому, що не було зголошене до влади. Казав зібраним розійтися, але пос. В. сказав: „Люди, не бійтеся і не розходіться. Не страшні вам були на війні канони, то не бійтеся багнетів!" Опісля пішов до хати священика і відбув там довірочні збори за запрошеннями.

Свід. Стефан *Мельник*, начальник громади в Болотні, представляє цю подію інакше. Коли командант Сікорський приказав людям розійтися і наставив проти них багнет, люди сказали, що не бояться багнетів. Вони були на війні під гарматами і не боялися. Пос. В. того не сказав і не закликав: „люди не розходіться!".

Предсідник конфронтує свідка Мельника зі свід. Сікорським. Оба обстають при своїх твердженнях.

Свід. о. Орест *Лотоцький*, парох Болотні, на своїм подвірю в часі того інциденту не був.

Дальші свідки за Болотні: Василь *Сметана* і Данило *Бакай*, що були на цьому вічу, не чули, щоби пос. В. закликав людей не розходитися і вжив повищих слів.

ЩЕ ПРО ВІЧЕ В БРОДАХ.

Свідок д-р Корнило *Троян*, адвокат у Ходорові, вияснив основно перипетії з вічем, плянованим 20. червня 1929 р. в Бродах. Мала це бути властиво довірочна нарада, але заки розпочалася, прийшла поліція й розвязала її. Крім пос. Вислоцького були на віче запрошені сен. Троян і пос. Кузик. Тоді пос. В. пішов разом зі сенатором Трояном до староства, а перед відходом казав людям перенестися в інше місце та ждати, бо може староство ще відкличе заборону. Однак інтервенція була безуспішна і тому зібрані зробили в іншому льокалі довірочну нараду, яку поліція теж розвязала. Ніякого опору пос. Вислоцького проти органів влади не було.

Розправу відложено до завтрішнього дня.

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

ЗАКОН ПРО УСТРІЙ ШКІЛЬНИЦТВА.

ВАРШАВА, 26. II. ПАТ. На нинішньому засіданні сойм відіслав до регуляміновоі комісії письмо міністра справедливости з домаганням президента суду в Кракові, щоби сойм видав пос. Бродацького (Стр. Л.).

Опісля йшла дискусія над проектом закону про устрій шкільництва. Пос. Корнецький (Кл. Нар.) закидав, що закон цей шкідливий для села. З фаховим шкільництвом треба поступати оглядно, щоби занадто високими вимогами не утруднювати його розвиток. Бесідник є теж проти заповідженого урядом закону про прилюдні бібліотеки.

Пос. **Рудницька** заявляється рішучо проти проекту, бо він звертається проти українського шкільництва, а доктрина про держ. виховання відбирає українцям всякий вплив на виховання молоді. Заявляється теж проти повновластей, які закон дає міністрові освіти та віроісповідань.

Дальше від українців у дискусії говорив пос. **Хруцький**, який зголосив низку поправок до проекту. Утраквізм був найшкідливішим ударом для розвитку української культури. Бесідник боронить клясичного виховання, покликуючися на примір Норвегії, яка усунула той рід школи, а після 30 літ мусіла вернутися до нього. Вкінці бесідник полемізує з пос. Яворською в справі терміну „Сх. Галичина" та доказує, що навіть зїзд польських географів признав цю назву науковою та історичною.

Посолка Яворська відповідала на промови пос. **Рудницької** та пос. Стронського (НД). Після закінчення дискусії промовляв ще мін. освіти Єнджеєвич в обороні урядового проекту. З черги пос. Шишко реферував проект закону про **приватне шкільництво.** Дискусію над цим законом відложено до суботи.

У засіданні сойму в часі дискусії над законом про устрій шкільництва, згідно із заповідженням, не взяли участи посли НПР., ХД., Стр. Людового та соціялісти.

СЛІДСТВО ПРОТИ НАЧАЛЬНИКА ЛЬВІВСЬКОЇ ТЮРМИ.

Управа львівської тюрми „Бриґідки" викрила, що дозорці Бор, Бирдзяк і Міколайчик влекшували вязням контакт із зовнішнім світом. Першого арештували, двох останніх суспендували в службі. Ті два дозорці у меморіялі до Пілсудського заявили, що не почуваються до вини та що директор тюрми Маєвський допускається ріжних надужить. У звязку з цим суспендували начальника тюрми Маєвського. Ведуть слідство.

ДОВІРЯ ДЛЯ НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ.

БЕРЛІН, 26. II. ПАТ. У райхстаґу відбулося голосування над зголошеними опозицією внесеннями на заяву недовіря для Брінінґового уряду. **Проти уряду заявилося 264 посли, за урядом 289.** Внесення на заяву недовіря для міністра Гренера відкинули 305 голосами проти 250, внесення на недовіря для міністра фінансів Дітріха відкинули 291 голосами проти 250.

ГІТЛЄР МАЄ ВЖЕ ГОРОЖАНСТВО.

БЕРЛІН, 26. II. ПАТ. Вольфове Бюро повідомляє: У бравншвайґському посольстві в Берліні бравншвайґський посол д-р Бодар заприсягнув Гітлера. Урядовий радник Гітлер зараз потім почав урядування.

ФРАНЦУСЬКИЙ СЕНАТ ВІДКИНУВ ВИБОРЧУ РЕФОРМУ.

ПАРИЖ, 26. II. ПАТ. Після дискусії в справі виборчої реформи французький сенат одноголосно 193 голосами відкинув ухвалу парляменту про скасування 2-го голосування при виборах до парляменту.

80 УБИТИХ НА РАД. КОРДОНІ.

БУКАРЕШТ, 26. II. ПАТ. У звязку з масовим убивством утікачів із Рад. України повідомляють, що то були румунські горожани, які живуть у СРСР. Їх сто, у цьому половина жінок і дітей, щоби рятуватися перед жахливою нуждою, хотіли перейти Дністер до Румунії. Більшовицька прикордонна сторожа обстрілювала їх зі скорострілів і 80 їх убила, а лише небагато перейшло замерзлим Дністром до Румунії.

—o—

НОВИНКИ

— **Новий український часопис на Закарпатській Україні.** В Ужгороді появилося перше число двотижневика „Українське Слово". Новий часопис буде незалежним і оборонятиме українські справи на Закарпатській Україні. Проектують пізнішу переміну часопису на тижневик, а на дальшу мету при сприяючих умовинах на щоденник.

— **Українїка.** Берлінська „Дайтше Таґесцайтунґ" у числі з 16. II. принесла велику статтю про положення українців у Польщі п. з. „Українці й Женева". В статті піддано критиці становище німецького представника в Лізі Націй, який не виступив мужньо в обороні справедливих домагань українців. — „Дайтше Фірербріфе", політично-господарська приватна кореспонденція в Берліні, принесла в ч. 12. з 12. II. статтю п. з. „Німеччина і жалоби української національної меншини". Також у цій статті піддано різкій критиці становище німецького представника в Женеві.

— **„Адресат не зголосився" — чи новий спосіб цензури листів?** Пише нам один відомий громадянин з Вінніпеґу у Канаді, що післав ще минулої осени порученого листа до епископа Будки у Львові і ось відіслали йому цей лист з львівської почти назад до Вінніпеґу з надписом: **„адресат не зглосіл сєн!"** Цікава історія: на львівській почті не знали, де шукати епископа, пароха св. Юра, і як йому доручити листа! Той самий громадянин писав листа у справі одної парцелі до п. Істеревича. І цього листа завернули йому, цим разом з надписом **„адресат незнани".** Треба додати, що адреси на тих листах були писані на машині, отже не можна було вимовитись „нечиткою адресою". Вириває питання: хто це робить такі штуки, чи це якась плянова система чи штубацькі „дотепи" якогось невідповідального почтового урядовця? Але — у цьому останньому випадку — чи справді нема ніякої контролі, яка не моглаб припильнувати, щоби не гинули листи, призначені для осіб, яких адресу вкаже кожний хлопчик на вулиці Львова? — Згаданий канадійський громадянин заповідає, що справу цю витягне у парляменті в Оттаві й буде процесуватися з польським урядом.

— **Б. посол Жук занедужав у тюрмі.** Б. посол УСРП п. Семен Жук з Волині, який відсиджує присуджену йому кару вязниці, занепав на тяжку внутрішню недугу. Заходить потреба операції. Тому п. Жук звернувся через лікаря з поданням до суду, щоби йому для лікування перервали кару. Покищо подання не полагоджене.

— **Зміна домівки ПКУ — Львів.** Повідомляємо, що домівку ПКУ — Львів перенесли з Куркової вул. на вул. св. Яцка.

— **Для великого Львова.** Під кермою д-ра Дверницького відбулося засідання комісії великого Львова; керманичі міських установ склали звіт із видатків міста на області прилучених громад. Міська електрична станиця видала 513.500 зол., на цей рік призначено 360.000 зол. на інвестиції. Шлях трамваю „3" має бути продовжений до клепарівського двірця, приготовляються теж до розбудова трамваєвої сіти на Знесінні, Замарстинові та Левандівці. — Міська ґазівня поширила значно сітку ґазових проводів, а коли позволять на це обставини, всі промислові установи Замарстинова зможуть користуватися газом. — Централя водопроводів вибудувала 1556 м. сіти водопроводів і 18 криниць. На дальшу розбудову водопроводів треба би видати 10 міліонів зол. — Міська пожежна сторожа дбає теж за прилучені до Львова громади. Тепер збільшує число службовиків, а в найближчому часі збільшить теж свій табор. — Міська установа чищення міста видала на впорядкування прилучених громад около 60.000 зол. — Справоздавці ухвалили низку постанов під адресою маґістрату.

— **Ще один повісився в готелі.** У львівському готелі „Бульвар" при вул. Городецькій 53 повісився 25-літній столяр Маріян Лис із Кривчиць (біля Львова). Причина: родинна незгода.

— **Скандал у самбірському суді.** Крім арештування лікаря д-ра Фукса та урядника староства Пшибильського, про що ми вже писали, у звязку з перекупством присяглих суддів у процесі Топоревичої — арештували суддів із цієї лави: І. Поставу, І. Суруфка, Н. Артимова та Манастирського, крім них сестру обвинуваченої Чайківську та її чоловіка та другу сестру. Сподіються дальших арештувань.

— **Із краевої хроніки.** Зі станиславівського суду відвезли до лічниці раненого Станислава Гемзу, який пробив собі ножем шлунок. — Біля рогатки вул. Сапіжинської у Станиславові знайшли замерзлого Буковського з Кракова. — Підчас вибуху кітла в копальні „Альдона" в Бориславі згинув робітник В. Мудрий, Григорія Мельника перевезли попареного до лічниці. — Перемиські купці бойкотують дальше електрівню, хоч признала вона 4 сот. за один кільоват знижки.

— **Помер Гінденбурґів брат.** У Любеці помер брат президента Гінденбурга Бернард на 74 р. життя. Президент у своїм імені й уряду вислав співчування.

— **У кількох словах.** Кемпбель усталіив на „Блакитній птиці" новий рекорд швидкости їзди: 400 км. на годину. — У Літль Марльов відбулися похорони Воллеса. — 15.000 марок денної втрати має електрівня Гамбурга, бо купці бойкотують її та погасили всякі реклями. — У Шербурґу виловили всі бочки золота, які 23 ц. м. впали припадково в море. — У лічницях міжнародної дільниці в Шангаї перебуває тепер 2.300 ранених китайських вояків.

— **Вечерниці „Цвіркуна".** Як зачуваємо, вечерниці „Цвіркуна" викликали у Львові велике зацікавлення і заповідаються як першорядна карнавалова атракція. Програму вечерниць уріжнороднюватимуть дотепні скечі, радіотелеграми і балет. — Запрошення можна набувати кожного дня від год. 11—1 в пол. і 4—5 попол. в домівці театру при Стрілецькій площі (вхід від вул. Костельної ч. 8).

—o—

ЗІ СПОРТУ.

Україна — Погонь.

Змагання в гаківці між Україною і Погонею відбудуться в суботу, 27. ц. м. в год. 7.30 вечером на грищі ЛТЛ. (при вул. Пелчинській

З судової салі.

КАРНА РОЗПРАВА ПРОТИ ПОСОЛКИ МІЛЕНИ РУДНИЦЬКОЇ ПЕРЕД ОКРУЖНИМ СУДОМ У САМБОРІ.

Дня 8 лютого ц. р. відбулася в Самборі перед окружним судом, як відкличним, карна розправа за провину з § 305 з. к. проти посолки Мілени Рудницької до ч. III. Ка. 812/31. в наслідок її відкликy від вироку городського суду в Старім Самборі з дня 18/XI 1931 р. до ч. Kr. 2341/30, яким він признав п. Мілену Рудницьку винною провини з § 305 к. з., поповченої таким чином, що вона на справоздавчім посольскім вічу дня 19/X 1928 р. в Старім Самборі накликувала українське населення до шкільного страйку; до опору і заняття ворожого становища супроти заряджень влади і засудив її за це на кару арешту через один місяць з завішенням виконання кари на 3 роки. Слід замітити, що карне поступовання зведено помимо того, що дозволу сойму на видачу судові посолки не було і нема.

Мотиви присуду навіть як на наші відносини небуденні і тому їх подаємо. Присуд опирається на зізнаннях поліційного агента Гіля і комісаря староства Франка, який теж був присутнім на дотичнім вічу і зі своеї сторони на промову зовсім не реагував. В своїх судових зізнаннях він покликався тільки на зізнання Гіля, а цей в своїх зізнаннях дня 10/XI 1931 р. зовсім не навів конкретних слів, яких ужила посолка М. Рудницька, закликаючи, на його думку, присутних до шкільного страйку, а тільки в протоколі находимо дослівно таке його зізнання: „На запит свідок подає, що з промови посолки Рудницької „вивньоскoвал", що вона підбурює слухачів до страйку, даючи приклад таких страйків під бувшими заборами". Натомісць оборону обвинуваченої, яка заперечила в цілости закиди і вину, потвердили заприсяженими зізнаннями як свідки о. декан Бенцін, о. ігумен Василіян Пеліх, о. сенатор Татомир та інші, які навели зміст промови п. Рудницької і виключили категорично, щоби п. Мілена Рудницька вжила якихнебудь слів, з яких можнаб робити висновки про заохоту до шкільного діточого страйку. Однак судля I. інст. опер свій засуд на зізнаннях Гіля і Франка, а заприсяженим зізнанням повищих трьох старших поважних священиків і П. Сенкусьової не дав віри, а то з дослівних ось таких мотивів присуду:

„Świadkami oskarżenia są Polacy, a więc osoby, które, co zresztą jest zupełnie zrozumiałem, mogły i odczuły właściwy ton i sens przemówienia oskarżonej, podczas gdy świadkami obrony są Ukraińcy, a więc osoby, które zupełnie identycznie myślały i wyciągały wnioski jak i oskarżona. To co dla Ukraińców było w przemówieniu oskarżonej zupełnie słusznem i nikogo nie naruszającem, było dla ucha Polaków zgrzytem, zwłaszcza, że świadkami tymi byli urzędnicy, którzy tak w urzędowaniu jak i poza urzędowaniem odnoszą się do Rusinów z należnym szacunkiem, rozmawiają z nimi ich ojczystym językiem i którzy widzą dobrze, że Rusini cieszą się w Państwie Polskiem pełną swobodą tak pod względem politycznym, ekonomicznym jak i szkolnictwa. Zdeklarowane stanowisko oskarżonej, wrogo usposobionej do Polaków i wszystkiego co polskie, jej wrogie wystąpienie na terenie międzynarodowym w Londynie, Genewie i t. d. utwierdzają Sąd i dają pełną rękojmię, że świadkowie oskarżenia zeznali szczerą prawdę tak pod względem podmiotowym jak i przedmiotowym i na tej podstawie sąd uznał oskarżoną winną zarzuconego jej czynu i wymierzył jej karę odpowiadającą w zupełności jej winie".

Дослівно наведені мотиви того присуду цікаві під правним оглядом також як і під національно-суспільним.

Від того присуду заповів і вивів дуже обширну апеляцію д-р Іван Максимчук, адвокат у Старім Самборі, а перед окружним судом в Самборі боронив обвинувачену д-р Іван Рогуцький, адвокат у Самборі. Відкличний трибунал більшістю голосів по 2 годинній нараді ухилив повищий судовий присуд і карне поступовання проти п. Мілени Рудницької в тій справі припинив, тому, що в хвилі поповнення вчинку і карного доносу до суду обвинувачена була посолкою і є нею досі, та без дозволу сойму не могла і не може бути потягненою до судово-карної відповідальности, бо суд видачі її не дістав від сойму. Предсідник трибуналу заложив вотум сепаратум а прокуратор у третьому дні після розправи заповів касацію до Найвищого Суду наслідком припинення (уморення) цеї справи.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

С. В. Перепелиця. Дня 20. лютого ц. р. після тяжкої хвороби помер у паризькому шпиталі в 48. році життя Степан Василевич Перепелиця. Покійний походив зі старого козацького роду на Харківщині. Діставши вищу комерційну освіту, С. Перепелиця займав до війни й підчас війни поважне становище в українській фінансовій кооперації, де провадив, будучи свідомим українцем, невпинну боротьбу з централістичними заміхаинями московської кооперації. В часі відnови української державности небіщик був міністром фінансів у другому кабінеті Голубовича, що утворився після Берестя. (С. Перепелиця належав до партії с.-рів). У 1919 р. він виїхав за кордон, як член торговельної місії, жив у Швайцарії, Італії, потім переїхав у Францію, де осів на еміграції. Один час редагував журнал „Ранок", якого видав тільки два числа; перу його належить також кілька статтей на економічні проблеми України, в яких був знавцем. Стоючи осторонь від всяких емігрантських сварок і „урядів", небіщик був переконаним соборником і вельми гарячо реагував на відомі події 1930 р. в Галичині. Був це загалом свідомий українець і неабиякий економіст. В. Й. П.

(І. Л.)

Дописи.

СНЯТИНЩИНА. **(Не можна вносити петицій проти соймових законопроектів).** У снятинському повіті ходить поліція по селах і відбирає петиції проти законопроектів, внесених у соймі. Людей відстрашують списуванням протоколів, кажуть ще являтися у постерунку поліції в Снятині для якогось переслухання, випитують людей, хто їм взірці петицій на машині друкував і т. д. Відважніших охолоджують словами: „Ми достанемо і так ваше петиціє на почте"... „А що вам буде з тих петицій?" Так було між іншим в Будилові, Микулинцях, а завтра-позавтра почуємо ще більше і про це ще напишемо. Видно, це діється в цілому повіті на команду вищу. Чогось такого у нас ще не бувало! Досі можна було принаймеише просити, а тепер і цього — як видно — не можна вже буде робити. Навіть багато поляків здвигає на це лише плечима і стидається про це говорити...

ЯВОРІВ. **(Гостина „Цвіркуна").** В днях 20.—23. лютого ц. р. гостив у нас львівський український театр „Цвіркун", що виставив три ревії: „Біда біду перебуде", „Як вертіти — то вертіти" і „Не банкротуємо" та сензаційну пєсу Брандовського „Сараєво". Всі вистави пройшли з великим успіхом і публика гарячо оплескувала виконавців. На жаль, сніжні завії, що лютували в тих днях, позасипали всі шляхи, так, що на вистави могла ходити публика тільки з найближчого сусідства Нар. Дому. Тому симпатичні гості віхали від нас тільки з моральним вдоволенням.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 26 II. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 3·80 зол., за літру молока 23—24 сот. літру сметани 1·20 зол., копу яєць 5·—.

ОГОЛОШЕННЯ

Подяка.

Невблагана, невідійна, скоропостижна смерть, забрала нам дня 4. II. ц. р. Найдорожчу Подругу і Маму, бл. п. Олену Бачинську. Прибиті важким горем складаємо отсим прилюдну подяку всім тим Громадянам, що відчуваючи наш біль, зложили нам своє співчуття словом чи письмом, та своєю присутністю допомогли нам перенести тяжке горе і вшанувати память Покійної.

У першу чергу дякуємо Їх Ексцеленції Митрополитові **Кир Андреєві** за переслані нам слова співчуття, а Преосвященим **Кир Іванові і Кир Никиті** за письменні заяви співчуття.

Не маємо слів для виявлення вдячности нашим Приятелям Достойним ОО. Крилошанам, Прелатам **Пясецькому, Куницькому, Томовичеві і Ковальському,** що не зважаючи на страшну заметіль та на невигоди далекої дороги приїхали до Бережан і взяли участь у похороні; о. прелатові Куницькому зокрема дякуємо за прощальне слово сказане для звеличання памяти колишньої своєї співпрацівниці в хорі святоюрської парохії.

Дякуємо щиро за молитви і участь у похоронах лат. пароховi о. кан. А. Ланьцуцькому і вірменському пароховi о. кан. В. Квапиському, оо. катихитам лат. обр. М. Мілевському і М. Козюрі. Впр. о. совітникові В. Дубицькому складаємо щиру подяку за відправу парастасів і за прощальні зворушливі слова, виголошені в церкві. Дякуємо щиро за молитви і участь у похоронах о. дек. В. Кушніреви з Вербова, о. сов. Вергунові з Нараєва, о. сов. Я. Літинському з Божикова, о. сов. О. Гайдукевичові з Носова, о. професорові М. Залеському, о. кат. П. Шиманському і о. конлеканальним: Ф. Свергунові, О. Копчей Г. Качалі, І. Бондинському О. Лонкевичові, М. Шавалі, І. Романкевичові. Я. Розумному і С. Бачинському.

Зокрема дякуємо за телеграфічні висловн спочування Львівському Боянові, Союзові Українок і Комітетові допомоги вдовам і сиротам зі Львова. Дякуємо також всім бережанським укр. Товариствам і Установам, які під проводом п. радн. В. Кордуби, голови О. Кат. Союза через своїх делегатів зложили нам слова співчуття і взяли участь у похоронах. Філії Союзу Українок в Бережанах дякуємо за вінок зложений на домовині своєї співпрацівниці, Сирітському Захистові за вінок від укр. сиріток, зложений на домовині своєї Опікунки.

Щиро дякуємо за слова співчуття і участь у похоронах Вп. П. Пленіпотентові гр. Потоцького — Б. Чуркові і Репрезентації міста Бережан на руки Вп. П. Йосифа Шольца — бурмістра міста Бережан.

Щиро дякуємо за участь у похоронах усім Братствам церковним із Бережан, Адамівки, Раю і Посухова, зокрема посухівським парохіянам за вінок, зложений на домовині своєї Імосці.

Панство д-ри Гроссмани зволять приняти особлившу подяку за поміччинне спочування і вінок, і добрі сусіди п-во д-ри Білинські за все, що виявили нам у днях скорби, за вінок і за те, що приняли Покійну до свого гробівця. П. Дубицьким, Кордубам і Вознякам дякуємо за приміщення, дане нашим сумним Гостям, п. д-рові В. Лаврівському за безкорисну лікарську опіку. Дякуємо щиро хорові береж. Бояна під проводом п. Ю. Лаврівського.

Вкінці дякуємо щиро усім авторам численних кондоленційних листів і телеграм, зокрема п. Інспекторові Армії генералові Ридзови Сміглому з Варшави, п. Старості бережанському д-рові Е. Гальчевському, п. проф. Богданові Лепкому з Кракова, п. Кузелям з Берліна. Всі вони нехай сею дорогою приймуть наше сердечне Спаси-Біг.

Бережани, в лютім 1932.

о. Евзевій Бачинський, муж.
Оксана, донька.

Театри.

Великий Театр.

Субота, 27. II. год. 4. попол. „Сон літньої ночі" (для шк. молоді).

Субота, 27. II. в год. 7.30 веч. „Манон", опера (виступ Еви Бандровської та Умберта Маґнези, тенора медіолянської опери Ля Скаля).

Неділя, 28.II. год. 7.30 веч. опера „Гофманові казки".

Неділя, 28. II. в год. 4. попол. „Сон літньої ночі".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 27. II. в год. 8. веч. „Роксі".

Неділя, 28. II. год. 4. попол. „Святе поуммя".

Неділя, 28. II. год. 8. веч. „Роксі".

Кіна.

АПОЛЬО: „Два серця бють у вальса такт" (оперетка).

КАСІНО: „Трейдер Горн" (В. С. Ван Дайк).

КОПЕРНИК: „Баль в опері".

ЛЕВ: „Два серця бють у вальса такт" (оперетка).

МАРУСЕНЬКА: „Баль в опері".

МІРАЖ: „Пат і Паташон як репортери", „Останній роман" (Ів. Петрович).

ОАЗА: „Буревій" (Люпе Велез).

ПАН: „Проклін крови".

ПАЛЯС: Звукова комедія „Ронні" (Катерина Ноль).

ПАСАЖ: „Міліонерове завіщання" (Кен Мейнард) і звук. додаток.

ПРОМІНЬ: „Каруселя тортур".

СОНЦЕ: „Чорна рожа".

СТИЛЕВЕ: „Ґаі-Тан" (Анна Мей-Вон), „Роскішна дівчина".

УТІХА: „Війна та кохання" (Ґейрі Купер), „Таточку, я хочу графа" (Гарі Лідтке).

ХИМЕРА: „Поворот до життя" (Дж. Ґейнор, Фарел).

Програма радіо.

Понеділок, 29. лютого 1932.

Ляйпціґ (259,3) 20.00 концерт. **Моравська Острава** (263,4) 18.25 „Сучасна Туреччина". **Льондон** (255,9) 22.00 концерт. **Ґельсінґфорс** (368,1) 17.00 концерт. **Гамбурґ** (372,2) 16.30 Музика мови. **Букарешт** (394,2) 18.10 Концерт. **Берлін** (418) 16.30 Концерт. **Рим** (441,2) 17.30 Концерт. **Лянґенберґ** (472,4) 22.35 Нічна музика. **Праґа** (488,6) 15.30 Чеські пісні. **Мілано** (501,7) 21.00 Концерт. **Брюселя** (509,3) 19.15 „Наука та увага". **Відень** (517,2) 19.00 Опера. **Рига** (525,4) Концерт. **Будапешт** (550,5) 18.30 Пісні. **Люблянa** (575,8) 20.00 Хор. **Ленінград** (1000) 14.30 Концерт. **Осльо** (1083) 22.45 Танкова музика. **Москва** (1481) 18.55 Література. 20.30 Концерт.

Вівторок, 1. березня 1932.

Ляйпціґ (259,3) 16.00 „Зорі в березні". **Льондон** (355,9) 19.35 Концерт. **Ґельсінґфорс** (368,1) 19.30 Концерт. **Гамбурґ** (372,2) 16.00 Концерт. **Букарешт** (394,2) 18.10 Танкова музика. **Берлін** (418) 16.30 Пісні. **Рим** (441,2) 17.45 Концерт. **Лянґенберґ** (472,4) 16.30 „Поезія". **Праґа** (488,6) 20.00 Концерт. **Мілано** (501,7) 20.45 Оперетка. **Брюселя** (509,3) 18.00 Концерт. **Відень** (517,2) 20.05 „Німецька пісня у Польщі". **Рига** (525,4) 19.05 Гітари. **Мінськ** (532,9) 18.55 „Почта майбутнього". **Будапешт** (550,5) 19.40 Мадярські пісні. **Ленінград** (1000) 19.30 Концерт. **Москва** (1481) 14.00. 18.55 Література.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 28. лютого 1932.

Львів (380,7) 10.00 Служба Божа з рим.-кат. катедри. 11.35 Відчит місійний з Варшави. 11.58 Час із Варшави. 12.10 Про погоду дня. 12.15 Передача з Кракова. 13.15—19.00 Передачі з Варшави. 19.00 Всячина. 19.25 Фейлетон. 19.40 Спорт. 19.45—24.00 Передачі з Варшави.

Понеділок, 29. лютого 1932.

Львів (380,7) 11.45 Перегляд преси. 11.58 Час із Варшави. 12.10, 15.00, 15.50, 16.15, 16.40 Ґрам. кружки. 13.10 Оповістки з Варшави. 13.40—14.35 Передачі з Вильна та Варшави. 15.15—15.50 Передачі з Вильна та Варшави. 16.00 Листування. 16.20 Навчання французької мови. 17.10 „Як вчимося говорити". 17.35 Легка музика. 18.50 Всячина. 19.15 Робітничі справи. 19.30—23.40 Передачі з Варшави. 23.40 Музика зі „Шотляндської каварні".

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Михайло Ліщота з Ч. С. Р., або хто про нього що знає — зволить подати вістку Евгенії Ліщотовій, Кватонь п. Усте Руське к. Горлиць. 1424 3—3

Прокопчука Василя Йосиповича (сотника) з ріднею шукає знайомий з Києва. Хто знав би дещо про нього прошу повідомити на адресу: Koutchmar, 124 rue de Javel, Paris 15, France. 1433 1-2

Річні Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" імени Князя Льва у Львові на Личакові відбудуться в неділю дня 6. березня ц. р. в годині 5-ій вечором в домівці Кружка при вулиці **Крупярській ч. 15.** зі звичайним порядком нарад. — Просимо всіх Членів Кружка численно явитись. **Старшина Кружка.**

Виділ Товариства Українських Студентів-Католиків „Обнова" у Львові подає до відома П. Т. членів, що в суботу, дня 12. березня 1932 р. в год. 16-ій в домівці при вул. Руській ч. 10 відбудуться III. Звичайні Загальні Збори Т-ва „ОБНОВА" з таким порядком нарад: 1. Відкриття Зборів. 2. Відчитання протоколів з попередніх Заг. Зборів. 3. Звіт Виділу з діяльности. 4. Звіт Контрольної Комісії. 5. Дискусія над звітами. 6. Вибір Виділу, Контрольної Комісії та Мирового Суду. 7. Зміна статуту. 8. **Внески й запити.** — Виділ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГАРЯЧКУ підчас грипи втишає знаменито синтетична вода мінеральна фабр. „ЗДОРОВЛЯ". Дрібна продаж у всіх аптиках. 1421 3—3

ГОДИННИКИ — продає найдешевше — Домбровський-Розваржевський — Академічна 2. 1246 8-15

АДВОКАТСЬКИЙ конципієнт з 4-літньою практикою обійме місце у адвоката за винагородою 100 зол. місячно. Ласкаві зголошення до Адміністрації під „Конципієнт". 1434 1-5

НЕВІДОМІЙ з Т. Лист одержав, на Ватру прийти не можу, за що вибачте. Очікую відомости. Ш. 1439 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

10. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УКР. ТОВ-А ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ у Львові,

відбудуться дня 19 березня (субота) 1932. в год. 17 веч. в льокалю Тов-а „Українська Бесіда", при вул. Рутовського 22 з порядком нарад:

1. Відкриття зборів. 2. Принята протоколу попер. зборів. 3. Звіт з діяльности Тов-а за 1931. рік. 4. Звіт Контрольної Комісії. 5. Абсолюторія Гол. Раді за 1931. р. 6. Вибір голови, 4 членів Гол. Ради, 2 заступників. 7. Вибір Контрольної Комісії. 8. Внесення і запити.

Якби в год. 17 не було достаточної скількости членів Тов-а, збори відбудуться годину пізніще з важністю рішень і тим самим порядком нарад.

Гол. Рада УКТОДІ, Львів.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.